Nr. 50. Poznań, środa 2. maja 1928. X. Rok.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY, OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU, OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na maj 1928 roku wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na pocztach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
DRUKARNIA: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

Ogólne znaczenie Targów Poznańskich.

Urbi et orbi obwieszczono w niedzielę d. 29. bm., że Targi Poznańskie powołano do życia.

Mają one spełnić swe doniosłe zadanie.

Cały kraj uważnie śledzi za tętnem życia Targów.

W chwili obecnej są one w Poznaniu i w całym kraju alfą i omegą refleksji na różnorodne tematy natury gospodarczej i handlowej.

I nietylko w Polsce mówi się o nich — prasa zagraniczna poświęca długie artykuły, omawiające zagadnienia oraz znaczenie Targów Poznańskich w międzynarodowem życiu gospodarczem.

Znaczenie tej instytucji ze stanowiska gospodarczego jest bezwarunkowo ogromne, ale również nie można pominąć takich faktów, jak znaczenie gospodarcze i propagandowe. Miasto Poznań dzięki corocznie urządzanym Targom, wybija się na przednie miejsce, jako ognisko ruchu handlowego zachodniej Polski.

Targi koordynują w stolicy Wielkopolski nasze sfery gospodarcze, uwspólniają interesa trzech dzielnic i torują drogę handlowi zewnętrzno-krajowemu i z zagranicą.

Podczas Targów, Poznań uroczyście manifestuje przed krajem swą potęgę ducha, wysoką kulturę i nieprzeciętną zdolność organizacyjną, a przed zagranicą, reprezentuje siłę gospodarczą Rzeczypospolitej.

Targi Poznańskie w ciągu siedmiu lat swego istnienia chlubnie spełniły swój obowiązek, jaki włożyło na nie społeczeństwo polskie; zespoliły one nasze sfery kupieckie z rodzimym przemysłem; stały się cennem i koniecznem ogniwem między polskimi producentami i konsumentami.

Oprócz pokazu polskiej produkcji, powołaniem Targów jest ożywić i dac realny impuls dla rozwoju życia gospodarczego Państwa. Tym impulsem jest wzmożenie krajowej produkcji. Kupcy zagraniczni, zwiedzający Targi, nawiązują ścisły kontakt z polskim przemysłem, zawierają tranzakcje i w ten sposób powstaje ciągły i żywy handel, a przez to wzmaga się dynamika produkcji i rośnie dobrobyt Państwa. Targi Poznańskie ściągają kapitał zagraniczny do kraju, dzięki czemu stwarza się możność powstania nowych placówek przemysłowych i nowych przedsiębiorstw.

Przez siedem lat Targi Poznańskie znakomicie wywiązywały się ze swego zadania i obecnie również można przewidzieć sukces i dlatego wielostronne ich znaczenie potęguje się co roku i nabiera żywiołowej mocy.

Porównując ze stanowiska objektywnego znaczenie gospodarcze Targów Poznańskich z Targami Wschodnimi, stwierdzamy, że ta pierwsza instytucja w naszem życiu gospodarczem odgrywa większą rolę, już choćby dlatego, że pojemność rynków zachodnich oraz ich zdolność nabywcza z powodu ustabilizowanej waluty, z którymi Poznań posiada bezpośredni, bo najbliższy kontakt, jest bezwarunkowo większą niż rynków wschodnich, z którymi handel ożywiają doroczne Targi Wschodnie.

Na terenie międzynarodowym Targi Poznańskie odgrywają rolę łącznika polskich sfer gospodarczych z zachodem. Na tem miejscu należy podnieść zasługi dobrze zorganizowanych agentur T. P. w różnych krajach europejskich, jak też ich znakomitą działalność na polu propagandy.

Jeżeli w pierwszych latach omawiana instytucja była mało znaną zagranicą, jeżeli Europa patrzyła na tą imprezę pod kątem sceptycyzmu, to podkreślić należy, że obecnie w tym kierunku zaszła radykalna zmiana.

Zachód uwierzył w nasze wysiłki — uwierzył, bo zobaczył ich rezultaty.

I tu również trzeba wskazać na znaczenie Targów Poznańskich, jako na wyraziciela twórczego ducha odrodzonej Ojczyzny, na którym zagranica opiera swą opinję.

Problematy ekonomiczne przemysłu drzewnego w zarysie.

(Dokończenie)

Rok	Przetarto tys. desk. stóp	Ilość tartaków, które przedłożyły statystyczne dane	Przeciętna produkcja 1 tartaku w std.
1904	34.135.139	19.127	900
1905	30.502.961	11.666	1.300
1906	37 550.736	22.398	847
1907	40.256.154	28.850	704
1908	33.224 369	31.231	537
1909	44.509.760	42.041	535
1910	40.018,282	31.934	532
1911	37.003.207	28.107	667
1912	39.158.414	29.648	667
19 3	38.387.009	21.668	894
1914	37.346.023	27.506	685
1915	30.985.473	16.815	932
1916	34.791.385	17 269	1.019

Wysokość produkcji przez cały niemal czas utrzymuje się mniej więcej na jednym poziomie, zato liczba tartaków ulega znacznym wahaniom.

Począwszy od 1904 r., w pierwszem pięcioleciu, ilość zakładów wzrosła prawie w dwójnasób, jednak wydajność z tej racji zwiększyła się nie więcej niż o 30 proc.

Po tym okresie widzimy względnie szybki zanik ilości przedsiębiorstw jednocześnie z niemieckim spadkiem produkcji materjałów tartych.

Na podstawie sprawozdania z pracy tartaków w 1916 r., można je podzielić, pod względem siły wytwórczej, na nast. kategorje:

Roczna produkcja tartaków		Ilość zakład. tartacznych		Ogólna ich roczna produkcja	
W tys. stóp	W stand.	Absol.	W %%	W tys. stóp	W %%
50 do 499	25 do 252	10.958	63,6	2.101.474	5,76
500 „ 999	252 „ 504	2.177	15,0	1.736.787	4,98
1.000 „ 4.999	504 „ 2.520	2.363	13,5	4.575.916	13,50
5.000 „ 9.999	2.520 „ 5.040	464	2,7	3.365.902	9,66
10.000 wzwyż	5.040 wzwyż	907	5,2	23.011.296	66,20
		17.269	100,00	34.791.385	100,00

Cyfry umieszczone w tej tablicy, dowodzą, że chociaż wielkie zakłady tartaczne ilościowo stanowią tylko 5,2% w stosunku do wszystkich kategorji tartaków, to jednak produkcja ich równa się 66,2% ogólno-przemysłowej wytwórczości.

I odwrotnie, ilość małych tartaków wynosi aż 63,6%, zato wydajność ich nie przekracza 5,76%.

Następne lata nie wykazują większych odchyleń w produkcji; w 1919 r. przetarto 34.552.000 tys. stds.; w 1920 r. — 33 798.800 tys. stds.

Według uzupełniających danych (patrz Pratt) łączna ilość małych tartaków, t. zn. przecierających od 25—250 stds. rocznie, jest w dwa razy większą (21.037), a przecierających od 250—450 stds., nalicza się do 4.594 wobec przyjętych 2.577. Pomimo tak znacznej ilości nie odgrywają one większej roli w przemyśle, jako czynnik wytwórczy.

W 1919 r. liczba zakładów zmniejsza się w dalszym ciągu, przyczem, jak zresztą wyraźnie wskazują wyżej przytoczone cyfry, ogólna produkcja z tej racji uległa zmniejszeniu tylko w nieznacznym stopniu.

Opierając się na statystyce, umieszczonej w Zord aud Sparhawk (Forest Resourees of the World; str. 541, Vol II.), w St. Zjedn. A. P. było uruchomionych w 1909 r. zaledwie 46.584 tartaków, a w 1919 r.—29.534; przeciętna wydajność jednego tartaku określiła się w 1909 r. — 955 tys. st. (około 483 stds.), a w 1919 r. — 1.170 tys. st. (około 590 stds).

Bardziej ciekawym jest rozmieszczenie tartaków w tym okresie czasu w stosunku do wysokości produkcji.

Roczna produkcja tartaków wg kateg.	1909 r.		1919 r	
	Ilość tartaków	Produkcja w tys. st.	Ilość tartaków	Produkcja w tys. st.
10.000 tys. st. i ponad to	888	19.126	792	18.814
od 5 000 – 10.000	783	5.291	503	3 545
„ 1.000 — 5.000	5.443	10.068	3.211	5.972
„ 500 — 1.000	6.468	4.316	3.977	2.663
„ 50 — 500	28.459	5.583	18.396	3.474
mniej niż 50	4.543	125	2.655	83
	46.584	44.509	29.534	34.552

Dalszy rozwój tej dziedziny zdąża również w kierunku zwiększenia poszczególnych zakładów.

Na podstawie dotyczącego materjału, jaki jest w posiadaniu amerykańskiego ministerstwa handlu, stan przemysłu tartacznego Stanów Zjednoczonych A. P. w latach 1924 i 1925 przedstawiał się jak następuje:

Grubość rocznych warstw, a trwałość drewna sosnowego.

Dokończenie.

Jeżeli procent letniej masy drzewnej wylicza się według stosunku jej do każdej rocznej warstwy, to jasnem jest, że ilość warstw na określonej długości nie może wpływać na ogólny procent zawartości tej letniej masy drzewnej w całem przecięciu, t. j. ileby niebyło rocznych warstw w jednym centymetrze, letniej masy drzewnej będzie naogół mało, jeżeli jest niski jej procent w każdej rocznej warstwie.

W poddanych badaniu sosnowych podkładach, pochodzenia polskiego i finlandzkiego, procent letniej masy drzewnej wykazał od 26% do 40%.

Jeżeli te nieliczne doświadczenia nie są dostateczne do wyciągnięcia ogólnego wniosku, to w każdym razie są dowodem, że podkłady, pochodzące z powyższych krajów, są dobrego gatunku.

Z załączonych przez autora w tym artykule dwuch zdjęć mikroskopowych, jednego z niemieckiej sosny a drugiego — pochodzącej z okolic archangielska, widać na tej samej przestrzeni 9 warstw w sosnie archangielskiej a tylko 2 w niemieckiej, lecz procentowy stosunek letniej masy drzewnej w niemieckiej sosnie wynosi 34—43% a u północno-rosyjskiej, zaledwie 13—23%.

Mały udział masy drzewnej w warstwie letniej, nie może pozostać bez wpływu i na wadze właściwej.

Dla sprawdzenia powyższego dr. Lise wziął wzory różnorodnego pochodzenia i doprowadziwszy je, za pomocą kilkagodzinnego suszenia przy 105° Celzjusza, do zupełnej suchości, określił ich wagę właściwą, co dało możność po porównaniu zrobić całkiem uzasadnione, teoretyczne wnioski:

Pochodzenie wzoru	Jaka część strzały	Waga właściwa absolutnie suchego drewna
Archangielska sos.	biel	0,363
„ „	„	0,386
„ „	twardziel przy bieli	0,417
„ „	„ „	0,422
Finlandzka „	wnętrze twardzielu	0,424
„ „	biel	0,524
„ „	wnętrze twardzielu	0,441
Polska „	biel	0,527
„ „	twardziel przy bieli	0,512
„ „	wnętrze twardzielu	0,394

Jeżeli się nawet weźmie pod uwagę, że waga właściwa masy drzewnej tego samego drewna na różnej wysokości jest inną i w niższej np. części strzały

Rok	Ilość czynnych tartaków	Przetarto tys. st. Razem	Przeciętnie na 1 tartak
1924	14.729	35.930.986	2.420
1925	15.800	38.338.041	2.430

W ten sposób na 1 tartak już w 1924 i 1925 r. przypada przeciętnie po 2425 stds. Jeżeli wyżej przytoczone dane za szereg lat ujmiemy w ramy zestawienia, to stwierdzimy, że ze zmniejszeniem łącznej ilości tartaków, przeciętna produkcja pojedyńczych zakładów systematycznie, choć powoli wzrasta.

W tym okresie czasu powstaje znaczna ilość drobnych tartaków, lecz przedsiębiorstwa te nie są wstanie wytrzymać konkurencję wielkich zakładów, jak również słabo są sutyowane materjalnie, co w konsekwencji powoduje, nieuchronną w takich razach, ich likwidację.

Zjawisko to bynajmniej nie wpłynęło ujemnie na wysokość ogólnej produkcji U. S. A.

O znikomej roli w przemyśle, drobnych tartaków świadczą dostatecznie tablicy 3 i 4.

Przy tak wielkiej, ówcześnie, ilości drobnych zakładów, ich łączna wytwórczość określała się w 1916 r. na 5,76%, a wydajność wszystkich tartaków o rocznej produkcji do 500 stds. (poszczególnie), stanowiących prawie 78% tartaków wszystkich kategorji, osiągnęła zaledwie około 10% rocznej produkcji tartacznej St. Zjedn.

W przybliżeniu identyczny poziom posiada ich „ciężar właściwy" w przemyśle w 1919 r., jednocześnie przy kolosalnem wahaniu odnośnie ich ilości.

Cyfry te dowodzą, że dzięki okolicznościowym przyczynom, drobne tartaki od czasu do czasu niespodziewanie wyrastają jak grzyby po deszczu, lecz również szybko znikają

Można bez zastrzeżeń twierdzić, że punkt ciężkości produkcji w przemyśle tartacznym tak w Ameryce jak w Europie zdecydowanie przesunął się na stronę wielkich i zasobnych przedsiębiorstw.

Jako logiczny rezultat zastosowania ulepszonych gatrów w Europie i pił taśmowych o kolosalnej wytrzymałości i wyśmienitej konstrukcji, w Ameryce, jak również dzięki mechanizacji transportów materjałów tartych, zachodzi potrzeba budowy odpowiednio wielkich tartaków za czem też przemawia szereg przesłanek o charakterze ekonomicznym.

Z rynku angielskiego.

Londyn, w kwietniu 1928 r.

Powściągliwe zakupy angielskich kontrahentów na polskim rynku drzewnym trwają jednocześnie z pewną stagnacją w zapotrzebowaniu drewna polskiego ze strony Niemiec.

Ta zbieżność faktów wystarcza, żeby niektórym „wtajemniczonym" w międzynarodowe interesa handlowe, dojść do wniosku, że Anglja i Niemcy wspólnie prowadzą politykę wyczekiwania.

Faktycznie jednak tak nie jest, ponieważ stan rynków pieniężnych, stosunki gospodarcze a co za tem idzie, siła nabywcza w tych państwach nie jest jednakową.

Anglja i Niemcy — jakże różnią się wzajemnie te kraje i to pod wieloma względami.

Podczas gdy Niemcy na dobre zaangażowali się na polskim rynku drzewnym, co pozwala przewidywać stałość handlu, to Anglja jest tylko sezonowym kupcem polskiego drewna. Szwecja, Finlandja i Rosja, wspólnie dzierżą berło głównego dostawcy surowca i półfabrykatów dla rynków angielskich.

Na londyńskim bruku trudno jest obecnie dociec do pewnych horoskopów co do konjunktury. Kupcy tutejsi naogół optymistycznie przewidują letni ruch w obrotach drewnem. W kołach kupieckich jednak tu i owdzie słyszy się, że „polish timber" jest za drogie, pozatem „all right".

Zdaje się, że bezpowrotnie minęły czasy, kiedy na polskim rynku, kupiec angielski mógł nabyć materjał drzewny po wyjątkowo wygodnych dla siebie cenach.

Czasy się zmieniły, a wraz z nimi i konjunktura w drewnie.

Jakże przedstawia się obecnie sytuacja na rynkach angielskich?

---

jest większą niż w górnej, to pomimo tego, ta jedna okoliczność nie tłómaczy, wynikającej z tablicy różnicy i można wyciągnąć wniosek, że archangielska sosna posiada mniejszą wagę właściwą, oraz mniejszą trwałość.

Te doświadczenia potwierdzają otrzymane dane przez Schwappacha o istniejącej zależności między wagą właściwą a procentową zawartością letniej masy drzewnej.

Zupełnym odpowiednikiem otrzymanych rezultatów jest zauważona miękość archangielskiej sosny.

Na jej gładkiej powierzchni łatwo daje się robić rysy paznokciem i pod tym względem — podobną jest ona do sosny-wejmutki. Tym też się tłómaczy łatwość jej obróbki.

Na podstawie swych doświadczeń autor ostrzega przed używaniem archangielskiej sosny do budowania objektów o specjalnej trwałości, na równi z innemi jej gatunkami i jest zdania, że pod względem trwałości ustępuje ona tak sosnie finlandzkiej jak i polskiej, rosnącej w innych warunkach klimatycznych.

Przyczyny małego procentu przyrostu letniej masy w archangielskiej sosnie autor doszukuje się w klimatycznych warunkach skrajnej północy i w krótkim okresie rośnięcia, który niedaje możności rozwinąć drzewu, dostatecznie grubej, warstwy letniej masy drzewnej.

O ile trafiają się lepsze egzemplarze, to pochodzą one bezprzecznie z więcej południowych rejonów, lecz granicy ich ściśle określić się nieda.

Według przeprowadzonych badań, polska sosna posiada lepsze mechaniczne właściwości i jakościowo odpowiada niemieckiej sosnie.

Mniejsze formowanie się letniej masy drzewnej w drzewach innych krajów, również zależne jest od warunków klimatycznych, co też wypływa z ogłoszeń Schwappacha o szkockiej sosnie.

Panująca tam w ciągu całego lata, dość niska temtemperatura, pomimo bardzo długiego okresu wegetacyjnego, nie daje możności uformawaniu się, dostatecznie grubej, warstwie letniej.

Przytoczony przez nas artykuł Dra Lise dowodzi zupełnie jasno, że niczem nieuzasadniony jest warunek techniczny, stawiany przy dostawach sosnowego drewna, by zawierało ono określoną ilość rocznych warstw, oraz wskazuje, że zamiast powyższego, należy wysunąć inny, któryby stwierdzał procentową zawartość masy drzewnej w letnim przyroście, a tym samym byłby miernikiem mechanicznej właściwości danego drewna.

Czy z bieżącej tendencji można będzie wysnuć jakieś wnioski na przyszłość?

Rozpatrzmy się zatem w położeniu.

Nie trzeba zbyt głęboko sondować tendencję na angielskim rynku drzewnym, żeby stwierdzić, że jakkolwiek naogół tendencja jest mocna, to jednak nie jest zwyżkową. Konsumcja drewna użytkowego w Anglji w ostatnim czasie nie pozostawia nic do życzenia, zwłaszcza spotrzebowuje się wiele budulca.

W dziale tego materjału oczekuje się zapotrzebowanie.

To samo zresztą można powiedzieć o Holandji. Fachowa prasa angielska donosi, że tendencja na holenderskim rynku drzewnym kształtowała się w kwietniu wybitnie pod znakiem zadawalającego popytu. Ruch w obrotach był wcale ożywiony.

Czy jest to zjawisko stałe?

Opierając się na notowaniach cen obecnych i porównując je z cenami ubiegłych miesięcy, można przypuszczać, że mocny nastrój będzie tam trwał przynajmniej przez maj. W pierwszej dekadzie kwietnia sytuacja była jeszcze nie wyraźną, a to może dlatego, że giełda amsterdamska z powodu świąt, była nieczynną.

W ostatnich dniach kwietnia wzmógł się popyt na wszystkie niemal rodzaje i wymiary, z których jednakowoż wyróżnia się budulec.

Wróćmy do Anglji, gdzie horoskopy handlu drzewnego zdają się być również pomyślne. W okresie świątecznym panował tu spokój, zwłaszcza w tranzakcjach fob, co charakteryzowało poniekąd ogólne zacisze. Powiadają, że zacisze to jest prologiem do większych obrotów.

Ostatnio zostały sprzedane i wyładowane w londyńskim porcie materjały drzewne — eksport z Finlandji; towar II kl. po cenach następujących: sosna 3×9" u/s — 17 Ł.; 7" battens — 15,15 Ł; 6" — 15 do 15,5 Ł i 2×4" — 15,10 do 16 Ł.

Ten ostatni wymiar, jak zresztą zwykle w tym czasie jest bodaj najbardziej poszukiwany i ci kupcy, którzy posiadają na sprzedaż większe ilości materjału tego wymiaru, mogą liczyć coprawda na niewielką, lecz pewną zwyżkę cen.

Naogół brak jest sosny i z tej racji kupcy angielscy wysyłają zapytania również do Gdańska, który nie jest dostatecznie obesłany w sosnowy materjał przetarty podług wymiarów angielskich.

Eksporterzy gdańscy, jak tu informują, wyzbyli się już zapasów drzewnych z ub. roku, wysyłając ładunki przeważnie do Anglji.

Na uwagę zasługuje fakt, że drewno rosyjskie coraz to silniej opanowuje rynki angielskie, pomimo to, „faworyzowane" wymiary są nadal w intensywnem poszukiwaniu.

Jeżeli w sortymentach jodłowych do niedawna jeszcze panował zupełny spokój, to w ostatnim czasie w tym dziale sytuacja wyjaśniła się o tyle, że tylko nieliczne tranzakcje doszły do skutku po cenach naogół nie zmienionych. Nie można przewidywać większych zakupów jodły.

Wszelkie tranzakcje z Anglją najprędzej dochodzą do skutku, na warunkach cif, jak zresztą zwykle.

Import drzewny z Szwecji dotąd nie wykazuje zwyżki.

Obecne ceny szwedzkiego drewna eksportowanego na rynki angielski, kształtują się jak następuje:

	sosna Ł	świerk Ł
3×11"	19,10	15,—
3×9"	18,—	14,5
3×8"	16,—	13,15
$2^1/_2$×7"	15,5	13,10
$2^1/_2$×6"	14,15	13,5
2×5 i 4"	14,5	12,10

Za heblarkę świerkową płaci się 11" — 16,15 Ł; 9" — 15 Ł; 7" — 13,17 Ł; 5" — 13,5 Ł.

Większe tranzakcje w sośnie dokonali szkoccy kupcy.

We wszystkich miejscowościach Anglji notowano żywsze obroty sortymentami drzew liściastych. Tu należy wyróżnić brzozę, jako gatunek cieszący się najlepszym popytem, pozatem — olcha.

Popyt na te gatunki wyraźnie uwidacznia się na rynku wewnętrznym, a wymiary 4 mm. II i III kl. zbywa się natychmiast po cenach bardzo korzystnych. Wyższe sortymenta również są w popycie.

Podnieść wypada, że na rynku dębiny zainteresowanie nieco osłabło, pomimo to ceny utrzymują się nadal na wysokim poziomie.

Mahoń (oraz Oregon-Pine), należą do gatunków importowanych, na których ześrodkowuje się niesłabnące zainteresowanie.

Należy spodziewać się w maju większych tranzakcji z Gdańskiem, gdyż ostatnio kupcy angielscy zwracają pilniejszą uwagę w tamtą stronę.

Chodzi tylko o to, żeby Gdańsk był dostatecznie zaopatrzony w sosnowy materjał drzewny przetarty według dymensji angielskich.

Bussines zatem jest całkiem możliwy.

Instytut piłoznawstwa w Anglji.

W jednym z numerów „The Timber Trades Journal" jest opis otwartej w 1926 r. w Sheffelde w Anglji szkoły piłoznawstwa tartacznego.

Szkoła jest umieszczoną na pierwszym piętrze dużego gmachu, urządzonego w ten sposób, że wszystkie niezbędne potrzeby i wymagania tego rodzaju pracy, oraz prawie idealne warunki oświetlenia — zostały wypełnione.

Wszystkie warsztaty z najprzeróżniejszego typu piłami, umieszczono w jednej dużej sali, reszta zaś gmachu podzieloną została na osobne pokoje, przeznaczone na biura, bibljotekę, muzeum i audytorjum.

Warsztaty i instrumenty, znajdujące się w tej szkole, posiadają wszystko to, co może być potrzebne w warsztatach pił i nożownictwa.

Całe urządzenie, zaczynając od dużego stoła, przeznaczonego do wyrównywania i naciągania pił z kowadłami, rolkami i automatycznymi przyrządami do ostrzenia długich i szerokich, taśmowych pił, a kończąc na drobnych i stosunkowo prostych, instrumentach, służących do rozkuwania i rozwierania zębów, toczenia noży strugarek i t. p. wykonane zostało przez najlepsze firmy angielskie.

Instytut przygotowuje majstrów piło i nożoznawstwa do wszystkich odgałęzień tego przemysłu.

Uczący się może przejść pełny program szkoły od początku do końca, który obejmuje: umiejętność obchodzenia się i stosowania taśmowych, okrągłych i ramowych pił i noży strugarkowych tak praktycznie jak i teorytycznie, lub może skończyć jeden albo kilka kursów, na jakie się dzieli pełny program szkoły.

Zadaniem powyższej szkoły, według słów jednego z dyrektorów, jest: ulepszenie jakości i zwiększenie ilości angielskich majstrów — piłoznawców, demonstrowanie tego, co może być zrobione w odpowiednich warunkach z najlepszego materjału, zmiana sposobu nauczania majstra, drogą stopniowego, często opartego na szczęśliwym wypadku, procesu, w dodatku nierzadko wykonywanego nieodpowiednimi instrumentami, na nauczanie, oparte na naukowych doświadczeniach i możliwie w najlepszych warunkach.

Szkoła ta istotnie posiada wszystkie te warunki; kierują bowiem i dozorują uczniów w ich pracy wy-

soko wykwalifikowani i doświadczeni majstrzy; warunki pracy są dalekie od niepokoju i nerwowości przedsiębiorstwa przemysłowego.

Uczniowie przebywają w atmosferze czysto naukowej, w której niema nic takiego coby ich odrywało od właściwej pracy.

Między uczniami tego instytutu, są nawet kierownicy i właściciele fabryk, którzy studjują i praktycznie przechodzą ścisłą wiedzę piłoznawstwa jaka im da duże korzyści w kierowanych przez nich, względnie w własnych przedsiębiorstwach.

Należy zaznaczyć, że w angielskich i amerykańskich kołach przemysłowców drzewnych sprawie piłoznawstwa poświęca się ogromnie dużo uwagi.

Specjalne fachowe pisma ciągle są zapełnione artykułami, traktującymi o metodach stosowania i obchodzenia się z piłami.

Prócz tego wydają specjalne książki, broszury i t. p., poświęcone tej sprawie.

Sądzimy, że i w naszych warunkach, organizacja takiej szkoły, chociażby dla niedużej ilości osób — instruktorów, mogących rozkrzewić nowoczesne metody stosowania i celowego obchodzenia się z piłami po całym kraju, jest konieczną.

Tymbardziej uwypukla się ta niezbędnośc instruktorów, jeżeli zważymy że większość majstrów w naszych przedsiębiorstwach drzewnych, nim nimi zostali, nie mieli najmniejszego pojęcia o piłach.

Część zaś specjalistów w tym dziale, składa się z obcokrajowców, bardzo często niechętnych i wrogich nam elementów.

Bez stworzenia kadr instruktorów piłoznawstwa, czyż potrafimy pchnąć na nowe tory i zapewnić pomyślny rozwój jednej z najważniejszej gałęzi przemysłu naszego?

Uważamy za konieczne, by zainteresowane czynniki zajęły się bliżej tą, bezpośrednio ich obchodzącą sprawą. Dobrą wolą bowiem, przemysłowców drzewnych i poparciem Rządu, można będzie przeistoczyć ideję w czyn! Przecież zorganizowanie, w niedużych rozmiarach, podobnych kursów oraz zaopatrzenie je w odpowiednie urządzenia, nie będzie potrzebowało wielkich nakładów, gdyż można je uruchomić w jakiemś, już istniejącem, mechanicznem laboratorjum np. przy Politechnice Warszawskiej.

Korzyści zaś, jakie powstaną dla przemysłowców drzewnych, jak również dla gospodarki narodowej kraju, z tego rodzaju kursów, pokryją z lichwą inwestowany w nich kapitał.

Do całego społeczeństwa!

Wyścig pracy, znamionujący czasy nasze, szalona walka społeczeństw na polu gospodarczym, nieprzebieranie w środkach, by utrącić konkurenta i zepchnąć go do roli eksploatowanej masy, stawiają przed społeczeństwem polskim dwie alternatywy: walki i związanych z nią ofiar lub bezczynności i pogodzenia się z losem najemnika obcego przemysłu.

Wybieramy pierwszą, chcemy Polski silnej gospodarczo, mocarnej politycznie. Wskrzesić zapomniane imię nasze, zdobyć obce rynki, podzwignąć własny przemysł i krok po kroku pracą swoją wykuć drogę do mocarstwa, stawiamy sobie za cel.

Drogi do celu są różne, z nich wybieramy jedną, budowę Okrętu Propagandowego Do pracy nad tem wzywamy wszystkich.

Składki członkowskie T-wa wynoszą:

Subsydja od zł. 250 i wyżej
Członek protektor . . . . . zł. 250
„ wspierający . . . . . zł. 100
„ propagator . . . . . zł. 50

Pracujmy, idźmy na międzynarodowe szlaki wznosić potęgę kraju i utrwalać własny dobrobyt.

T-wo Budowy
i Eksploatacji 1-go Polskiego Okrętu Propagandowego
Warszawa, Widok 6. m 1. - Tel. 298-18 - Konto P. K. O. 15.910.

ZARZĄD:

Gustaw Ostapowicz Em. Gen. Dyw. — Witold Świątopełk-Czetwertyński
Władysław Czajkowski

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.
Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Woziwoda D. L. P. Bydgoszcz
Submisja w dniu 4. kwietnia 1928 r.

Sosna	I—IV kl. 5671.68 m3	za m3	54.20 zł
„	kopalniaki I-III kl. 5290.58 m3	„	24.22 „
„	wałki użytkowe 647 mp.	„	12.74 „

Nadleśnictwo Państwowe Darzlubie D. L. P. Toruń.
Submisja w dniu 5. kwietnia 1928 r.

Dąb	I—V kl. 208,72 m3	za m3	75.48 zł
Buk	I—IV „ 143.99 „	„	40.00 „
Sosna	I—IV „ 435 01 „	„	76.26 „
Świerk	III—IV kl. 24.10 m3	„	60.10 „
Modrzew	III—IV kl. 6.14 „	„	60.00 „

Nadleśnictwo Państwowe Promno D. L. P. Poznań
Licytacja w dniu 24. kwietnia 1928 r.

Sosna	III—IV kl. 24.90 m3	za m3	41.39 zł
„	szczapy opałowe II kl.	za mp.	10.00 „
„	wałki „ II „	„	8.50 „

Komunikat Ministerstwa Rolnictwa.
ŚLĄSK POLSKI:
Ceny w okresie od 1. III. do 1. IV. 1928 r.
f-co stacja kolejowa.

Dłużyce sosnowe	za 1 m2	11,5—18,5 dol.
Drewno kopalniane	„	4,25—4,40 „
„ papiernicze	za 1 mp.	3,50—3,60 „
Sosnowe materjały tarte I kl.	za 1 m3	200—250 zł
„ „ „ II i III kl.	„	180 „
„ deski podłogowe hebl. i szpunkt.	„	145—160 „
„ kantówki	„	130—150 „
„ łaty 4"×6"	„	130—140 „
„ i świerkowe deski 40—50 mm	„	115—125 „
„ legary 10×10 mm	„	115—125 „
„ szalówki	„	100—110 „
„ drągowiny do robót beton.	„	40—50 „
Listwy podłogowe miękkie 3"	za 1 m.b.	0,60—0,75 „
Dębowe materjały tarte stolarskie	za 1 m3	200—310 „
Bukowe „ „ „	„	145—150 „
Olszowe „ „ „	„	145—170 „
Grabowe „ „ „	„	180 dol.
Deszczółki dębowe posadzkowe I kl.	za 1 m2	12,75 zł
„ „ „ II kl.	„	10,50 „

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:
Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.
dnia 30. 4. 1928 r., na żyto: 52.50—54.00 zł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Utworzenie samoistnej giełdy drzewnej w Warszawie. W dniu 4 maja b. r. odbędzie się w Ministerstwie Przemysłu i Handlu pod przewodnictwem radcy ministerjalnego p. F. Wcisło, kierownika referatu giełdowego, międzyministerjalna konsultacja prawna celem ostatecznego ustalenia tekstu statutu giełdy drzewnej w Warszawie. Giełda ta, urochomiona w ścisłem porozumieniu z naczelną organizacją drzewną, może oddać poważne usługi.

Jak się dowiadujemy, sfery przemysłowo-drzewne domagają się urochomienia tej giełdy w dniu 1 czerwca r. b. i to zupełnie niezależnie od warszawskiej giełdy zbożowo-towarowej ze względu na specjalny charakter tranzakcji drzewnych. Jak wiadomo, giełdy drzewne zagranicą samoistne i zupełnie niezależne od jakichkolwiek innych giełd.

Kurs dokształcający dla borowych — podleśniczych z lasów prywatnych.

Wielkopolska Izba Rolnicza urządza w Kórniku 6-cio tygodniowy kurs dokształcający dla borowych — podleśniczych z lasów prywatnych. Początek kursu **30 maja, a koniec 11 lipca 1928.** Na kursie wykładane będą najważniejsze przedmioty z dziedziny leśnictwa, a mianowicie: ochrona, hodowla, zarząd i użytkowanie lasu, pomiar drzew i drzewostanów, nauka miernicza botanika, łowiectwo, rachunki, język polski (ortografja) i niesienie pierwszej pomocy przy nieszczęśliwych wypadkach w lesie. Oprócz tego kursiści korzystać będą z praktycznych ćwiczeń w lesie.

W ostatnich 2—3 dniach kursu odbędą się egzamina i wydane zostaną zaświadczenia ukończenia kursu. Do egzaminów mogą być dopuszczeni za osobnym wnioskiem i opłatą 60,— zł także tacy borowi, którzy kursu nie wysłuchali, lecz którzy prywatnie się przysposobili.

Na kurs przyjmowani będą borowi w wieku od 26—45 lat, posiadający najmniej 4 lata praktyki i zostający na posadach. Kandydatów na borowych na kurs przyjmować się nie będzie

Kandydaci na kurs muszą się utrzymać własnym kosztem, posiadać własny siennik, pościel belizne i opłacić za kurs 40,— zł.

Zgłoszenia kandydatów na kurs przyjmowane będą do dnia 5. maja 1928 r. Ze względu na ograniczoną lość kursistów, Wielkopolska Izba Rolnicza zastrzega sobie prawo wyboru kandydatów, którzy do dnia 15. maja 1928 otrzymają zawiadomienie, iż na kurs zostali przyjąci. Do zgłoszeń należy dołączyć własnoręcznie napisany, krótki życiorys, świadectwo z praktyki, poświadczenie pracodawcy o zajmowaniu posady i deklarację, że kandydat posiada odpowiednią gotówkę na utrzymanie i opłatę kursu

Bliższych informacji co do zapewnienia kwater i kosztów utrzymania w Kórniku udzieli się na życzenie po 15 maja 1928 r.

Wielkopolska Izba Rolnicza.

KALENDARZ TERMINOWY
SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	Termin godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m3	Kopalniaki i inne użytkowe m3	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. W. R. D. Nr.	Bliższe szczeg. ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
5. V. 28.	11^{00}	P. N. Leszyce (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	426	262,12				47	720	S	
	12^{00}	P. N. Sulęczyno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna						2356,35	46	712	S	
7. V. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom								45	698	S	na 150 m3 kantówki sosn., 492,91 m3 desek sosn obrzyn., 109,16 m3 desek jodłow. obrzyn., 16,73 m3 bali sosn., 71,75 m3 bali jodł.
	12^{00}	P. N. Zbiczno (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	II-IV	514	411,92				47	722	S	w tem † 3 szt., 2,65 m3
	14^{00}	Państw. Leśn. Rewir. Dwukoły (kancelarja)	d. - toruńska	dąb	I-V	326	190,56				46	700	S	
		P. N. Rudzkie (kancelarja)	d.- białow.								43	683	S	na 8,000 mp. karpiny niewykarczowanej
8. V. 28.	11^{00}	P. N. Wirty (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	71	87,99				48	726	S	
9. V. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	sosna	I-IV		1483,08				47	715	S	
10. V. 28.	11^{00}	P. N. Solec (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	633	342,47	99,77			47	721	S	
10. V. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom	dąb			1112,60							
				buk			320,19							
				grab			108,77							
				sosna			953,82							
				jodła			2039,72				46	711	S	
10. V. 28.	12^{00}	P. N. Bartel-Wielki (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	2181	1754,78				48	732	S	w tem † 154,16 m3
11. V. 28.	10^{00}	Mag. m. Torunia (Wydział Dóbr Miejskich)	w. - pom.	sosna	I-IV	1322	1221,35				49	736	S	
	11^{00}	P. N. Chylonja (kancelarja)	d. - toruńska	dąb	I-V	228	153,56							
				sosna	I-III			650,97						
				świerk	I-III			52,57			49	740	S	
12. V. 28.	11^{00}	P. N. Twarożnica (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1193	673,59				46	709	S	
	11^{00}	P. N. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	1511	1129,55				49	737	S	
14. V. 28.	11^{00}	P. N. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	6252	5243,27	3708,69			49	741	S	
16. V. 28.	12^{00}	D. L. P. Radom (kancelarja)	d. - radom.	sosna			1818,01							
				olsza			849,02							
				brzoza			41,49				49	743	S	
21. V. 28.	11^{00}	P. N. Łopianka (kancelarja)	d. - lwowska	jodła, świerk			830,15				49	738	S	

Notowania dewiz z dnia 1. maja 1928 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa	8	—	100 zł	—	57,54	—	43,50	11,25	—	—	58,20	—
Poznań	8	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	81,49	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	122,427	—	20,40	23,91½	—	—	124,12½	—
Belgja	4½	123,94	100 belg.	—	—	58,315	34,957	13,96	354,75	—	72,50	—
Bukareszt	6	172,–	100 l.	—	—	26,14	783	0,63	15,85	—	3,24	—
Budapeszt	6	155,90	100 pengo	—	—	72,93	27,945	17,50	—	—	90,65	—
Holandja	4½	358,31	100 gld. hol.	—	—	168,36	121,018	40,32	1024,75	—	209,25	—
Kopenhagen	5	238,88	100 k. d.	—	—	112,02	18,196	26,81	—	—	139,15	—
Londyn	4½	43,38	1 funt szterl.	43,485	25,—½	20,379	—	4,87	124,02	—	25,32.¾	—
Nowy York	4	8,9141	1 dolar	8,90	—	41,770	4,87.87	—	25,42	—	5,19,—	—
Paryż	3½	172,—	100 fr. franc.	35,10	—	16,40	124,02	3,93½	--	—	20,42	—
Praga	5	180,62	100 k. cz.	26,41	—	12,377	164,65	2,96½	73,30	—	15.38½	—
Rzym	6	172,—	100 l.	—	—	22,005	92,60	5,26 7/8	133,80	—	27,34½	—
Szwajcarja	3½	172,—	100 fr. szwajc.	171,77	—	80,48	25,320	19,27	489,—	—	—	—
Sztokholm	3½	238,88	100 k. szw.	239,20	—	112,03	18,186	26,82	683,—	—	139,25	—
Wiedeń	6	125,43	100 szyling.	125,43	—	58,78	34,68	14,10	—	—	73,02½	—

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz

Dla drzewowca

liczące 19 lat wysokiego, wzrostu, który ukończył 3 let. naukę wmoim tartaku i handlu drzewem, sumiennego i chętnego do pracy **poszukuję posady** początkującej. Łask. zgłosz. upraszam skierować pod nr. **745** do R. Drz.

Dla syna mego z ukończoną szkołą Wydziałową, lat 16, **poszukuję miejsca** we większych lasach jako

praktykanta leśnego,

od 1. czerwca b. r. Miejscowość obojętna. — Zgłoszenie do Eksp. R. D. pod nr. **687**

Mam do oddania towar **sosnowy odziemkowy** w grubościach

42 mm 3—4 wagony,
35 „ 1 wagon,
730 30 „ 3 wagony,
26 „ 1 wagon,
23 „ 2 wagony,
16 „ 1 wagon

w długościach od 5—8 mtr. z cięć 27 roku
TARTAK PAROWY
Roman Klupieć
Kościan — Telefon 80

---

667 **Każdy Polak**

wiedzieć powinien, że Firma „Polska Produkcja" wysyła każdemu na lato za zaliczką pocztową na listowne żądanie 3 metry angielskiego materjału ubraniowego **Sztreichgarn** na dobre ubranie męskie lub palto damskie we wszystkich modnych kolorach **tylko za 16 złotych** w lepszym gatunku B. za 3 metry 21 zł. towar jest bardzo trwały i praktyczny. Zadatku nie potrzeba. Płaci się przy odbiorze towaru **Bez Ryzyka!** Jeśli towar się nie podoba, przyjmujemy z powrotem i zwracamy pieniądze. zamówienia adresować:

Polska Produkcja Łódź
ul. Kilińskiego 44
Cenniki manufakturowe wysyłamy bezpłatnie.

Mam stałe zapotrzebowanie na

suche
bale grabowe

Proszę przesłać oferty pod adresem
Fabryka Narzędzi Stolarskich
A. Wardzinski
Nakło - Noteć

ZAKUPUJEMY STALE ZA GOTÓWKĘ

objekty leśne, drzewostany wszelkiego rodzaju i kopalniaki.

Zachodnie Towarzystwo dla eksportu drzewa Sp. z o. o.
KRAKÓW, DUNAJEWSKIEGO 9
15

Państwowe Nadleśnictwo Rytel

poczta i stacja kolejowa Rytel, powiat Chojnice

sprzeda w drodze pisemnego przetargu „submisji" na warunkach obowiązujących w D. L. P. w Bydgoszczy drewno użytkowe sosnowe z cięć roku gospodarczego 1927/28.

Los nr. 1. Leśnictwo Lutom oddz. 39a, 40b, 41a, 42b, 43b, 44a, 48, 47, 49 — 748.70 m3 dłużyc sosnowych, w tem I. kl. 12.83, II. kl. 143.68, III. kl. 545.94, IV. kl. 46.25 m3.

Los nr. 2. Leśnictwo Jaty oddz. 84a, 88b, 72a, 69, 106a, 112b, 114a — 353.06 m3 dłużyc sosnowych, w tem I. kl. 3.04, II. kl. 68.27, III. kl. 241.39, IV. kl. 40.36 m3.

Los nr. 3. Leśnictwo Mylof oddz. 273, 279, 283, 295, 294, 298, 305, 306, 304, 303, 292, 296, 302 — 213.30 m3 dłużyc sosnowych, w tem II kl. 62.09 m3, III kl. 138.74, IV kl. 12.47 m3.

Los nr. 4. Leśnictwo Lutom oddz. 1, 2, 3, 4a, 5, 8b, 10a, 11b, 13a, 14b, 20, 21a, 22a, 24a, 25a, 26a, 27a, 39, 40b, 41a, 42b, 43b, 44a, 47, 48, 49 — 259.13 m3 kopalniaków sosnowych, w tem I kl. 164.32 m3, II kl. 94.81 m3.

Los nr. 5. Leśnictwo Żukowo oddz. 36, 34b, 35b, 38, 53a, 52a, 37a, 32a, 46, 60, 61c, 62b, 64a, 65, 74, 76, 77, 78, 79 — 384.22 m3 kopalniaków sosn., w tem I. kl. 168.07 II. kl. 216.15 m3.

Los nr. 6. Leśnictwo Kosowa Niwa oddz. 129a, 129b, 130a, 138, 136b c, 137a b, 130a, 138b, 145a b, 146a b, 150, 160, 163a, 54.41 m3, kopalniaków sosnowych, w tem I. kl. 29.32, II. kl. 22.51, III. kl. 2.58 m3.

Los nr. 7. Leśnictwo Jaty po cał. lesie — 276.23 m3 kopalniaków sosn., w tem I. kl. 178.86, II. kl. 95.64, III. kl. 1.73 m3.

Pisemne oferty z napisem „Submisja na drewno użytkowe" należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia **16. maja 1928 r.** godz. 11.30 poczem o godz. 12-tej nastąpi otwarcie ofert. Ceny należy podać za 1 m3 danego losu. Za jakość drewna Nadleśnictwo nie odpowiada i zastrzega sobie nieznaczne różnice w masie i pomiarze. Kupujący jest obowiązany zwrócić koszta ściągania i korowania. Zatwierdzenie wyniku submisji zastrzega się D L.P. w Bydgoszczy. 750

---

1 czopówko - szpundarkę
dla 200 mm czopów
1 wyrówniarkę
550 × 2500 mm
używane, jednak w doskonałym stanie, **sprzeda** 694
Inż. G. Chojnacki,
Fabryka Parkietu, Reda/Pom.

Kupię 704
tartak parowy

w Wielkopolsce, oferty z ceną i opisem proszę składać do Administr. Rynku Drzewnego pod L. 30004.

Kierownika składów
(Placmistrza)

do tartaku przerabiającego dębinę (na stolarkę, fryzy, deski par. i t. d.), sosnę i inne **poszukuje od 15. V. 1928 r.** instytucja państwowa. Wymagane pierwszorzędne kwalifikacje osobiste, duże doświadczenie w dziedzinie organizacji i zarządzaniu składami różnorodnych materjałów drzewnych oraz konserwacji materjałów.

Podania poparte życiorysem i referencjami (w odpisach) tylko pierwszorzędnych firm krajowych lub zagranicznych i zawierające żądane wynagrodzenie, kierować należy do

Liceum Krzemienieckiego w Krzemieńcu na Wołyniu.

Na podania nieuwzględnione odpowiedzi nie udzielamy i załączników nie zwracamy. 751

Baczność P.P.

Mam do oddania natychmiastowo loco Zaniemyśl,

suche deski sosnowe

zeszłorocznego tarcia
ca 25 m³ 65 mm i 80 mm
ca 80 m³ 45 mm 699

JÓZEF STENGERT
Zaniemyśl pow. Środa
Tartak parowy, telef. nr. 5.

Kupuję
KANTÓWKI,
20 mm **SZALÓWKI**
i 23, 30 mm
deski chubowate.
Oferty uprasza
GEORG WILKE,
handel drzewa
POZNAŃ 746
Sew. Mielżyńskiego 6

Potrzebujemy 23 m/m 705
deski sosnowe

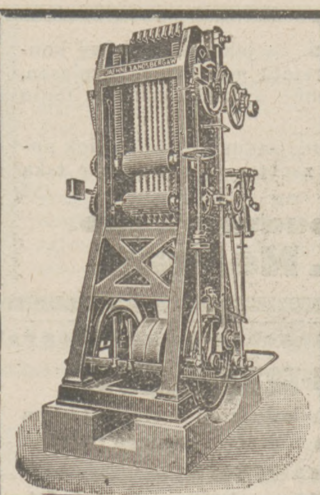
środkowe lub czubkowe towar suchy i zdrowy.
Konieczny i Ska.
T. z o. p. — Tel. 3327.
Poznań, Tama Garbarska 4/5

Fachowiec drzewny, pomorzanin, z przeszło 20 letnią praktyką w manipulacji leśnej, specjaln. wyrób i odbiór słupów, pilotów i blochów, obeznany z materjałem tartem na rynek zagraniczny i z wszelkiemi w zakres wchodzącemi pracami, **poszukuje posady** jako kierownik manipulacji albo placowy na tartak lub do jakiegokolwiek zajęcia w przemyśle drzewnym. Pracował dotychczas w zagranicznych firmach. Włada w polskim, niemieckim w piśmie i słowie. Miejscowość obojętna, najchętniej na kresy. Oferty upr. pod nr. **703** do Adm. R. Drz.

Ca 2500 sztuk trzonków grabowych

do kilofów i drzewo przyrżnięte na 500 krzeseł ma bardzo tanio do
681 sprzedania
Fa. Kuntze i Kittler
w Toruniu ul. Żeglarska 21.

Do oddania 727
suche deski sosn.
zeszłorocznego tarcia,
świeże
deski odziemkowe i środkowe
oraz **czyste boki**
z tegorocznego tarcia.
TARTAK, Ludwikowo
p. Mosina.

Traki walcowe o wysokim skoku z łożyskiem beczułkowem, prowadnica z jednej części. 733

Właściciele Tartaków i Przemysłowcy Drzewni

nie zaniedbujcie na Międzynarodowych Targach w Poznaniu od 29. IV. - 6. V.

na wolnym terenie Targów obejrzeć nasz nowy

TRAK WALCOWY z wolną ramą

z szybkobieżącym wózkiem do spinania

i zwiedzić stoisko firmy

C. Jähne & Sohn G. m. b. H. Landsberg a W.

NAJSTARSZA FABRYKA TRAKÓW NA WSCHODZIE NIEMIEC.

Przetarg.

Na sprzedaż 150 m³ kantówki sosnowej, 492.91 m³ desek sosnowych obrzynanych, 109.16 m³ desek jodłowych obrzynanych i 16.73 m³ bali sosnowych i 71.75 m³ bali jodłowych w tartaku w Garbatce odbędzie się dnia **7. maja 1928 r.** o godzinie 12-tej w lokalu Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu przy ul. Lubelskiej Nr. 53. 698

Informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu oraz Nadleśnictwo Garbatka.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu.

Już wyszła kompletna

Bibljografja Leśna

inż. Edwarda Migdała

wydana przy pomocy zasiłku Ministerstwa Rolnictwa. Niezbędny przewodnik dla każdego leśnika, dla każdej księgarni, bibljoteki w dziedzinie literatury i wiedzy leśnej, który każdy posiadać powinien. Praca ta cieszy się uznaniem licznego grona wybitnych leśników — jest ona bowiem pierwszą pracą w tym zakresie.

Cena w wydawnictwie Bibljografji z opłatą pocztową za pobraniem . . . . 4,55 zł
w oprawie . . . . 6,15 zł
Dla posiadających część pierwszą dokończenie kosztuje . . . . 2,35 zł

Zamawiać prosimy dopóki zapas starczy w **Wydawnictwie Biljografji Leśnej w Nowym Sączu,** ul. Żółkiewskiego 6, I. piętro.

Przetarg na drzewo użytkowe.

W drodze pisemnych ofert (submisji) odbędzie się sprzedaż poniżej wyszczególnionego drzewa użytkowego z lasów miasta Torunia — rewiru Gutowo. Pomiar drzewa uskutecznia się według starych zasad. 736

Oddział	Rodzaj	Sztuk	KLASA m³ I.	II.	III.	IV.	Razem m³	Uwagi
104	sosna	1322	21,57	610,50	508,52	80,76	1221,35	Odległość od koleji 2 km. Odległość od Torunia 10 km.

Oferty w zapieczętowanych kopertach z napisem „Submisja na drewno użytkowe z Gutowa" z podaniem ceny za 1 m³, oddzielnie na każdą klasę lub na całość oraz że na warunki sprzedaży oferent się zgadza, należy nadesłać do Magistratu m. Torunia, Wydziału Dóbr Miejskich (pokój 26) do dnia **11. maja 1928 r.** godziny 10-tej, o którym to czasie nastąpi otwarcie ofert w obecności ewent. przybyłych oferentów. Tudzież są do przejrzenia warunki sprzedaży.

Drzewo wskaże leśniczy na miejscu w lesie.

Zatwierdzenie sprzedaży zastrzega sobie Magistrat niezależnie od wysokości zaofiarowanej ceny w przeciągu 10 dni.

Toruń, dnia 26. kwietnia 1928 r.

L. dz. VIII. **Magistrat Toruń.**

Wydział Powiatowy w Końskich

ma do sprzedania około 719

20 m³ drzewa gruszkowego

Reflektanci zechcą nadsyłać oferty pod adresem

Powiatowy Zarząd Drogowy w Końskich.

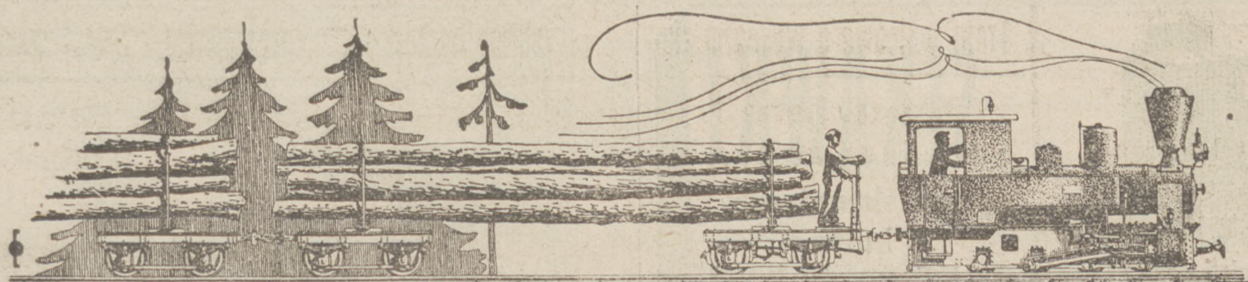
Do wiosennych upraw leśnych polecamy:

Kosztury (lancety) do sadzenia, żelazne i z twardego drewna mocno okute, krajowego wyrobu, także tutejszego wyrobu skrzynki do sadzonek oraz różnej konstrukcji motyki, oskardy i łopaty do brózd i regulówki pod sadzenie, do kopania rowków na owady i karczowania pni; dalej mamy stale na składzie pługi leśne, i zagłębiacze Eckerta, kultywatory (Waldgrubber) **Mehnera**, różnej konstrukcji spulchniacze, maszynki do siewu **Senior, Leuthold i Planet Jr.** Oprócz tego polecamy brony leśne łańcuszkowe, przyrządy do szkółkowania **Hackera**, kiełkowniki **Liberaka**, oraz różne innn przybory i narzędzia leśne, także siatkę drucianą do szkółek, upraw i na parkany dostarczamy w najlepszej jakości i po cenach ściśle wyliczonych.

Ilustrowane cenniki wysyłamy na życzenie. Zamówienia przyjmujemy już obecnie celem dostarczenia narzędzi w odpow. czasie.

SKŁADNICA NARZĘDZI LEŚNYCH Przeglądu Leśniczego i Rynku Drzewnego

w Poznaniu, ulica Wielkie Garbary 20 — Telefon nr. 18-20

SIKAWKI

do skrapiania kultur

ma na składzie **i przyjmuje do reparacji oraz dostarcza części rezerwowe**

Składnica Narzędzi Leśnych
„Przeglądu Leśniczego" i „Rynku Drzewnego"
Poznań, Wielkie Garbary 20

Ogłoszenie.

książęce Nadl. Przygodzice

sprzeda drzewo użytkowe z następujących wyrębów tegorocznych:

Z leśnictwa **Antoniewo** oddz. 92a około 50 m3 świerku I. i II. kl. odległość do stacji Antonin ca 3 klm.
„ **Klady** oddz. 59a około 700 m3 sosny I-IV. kl. odległość od stacji kol. Przygodzica ca 6 klm.
„ **Szmata** oddz. 133 około 70 m3 sosny II-IV kl. odległość od st. kol. Odolanów ca 6 klm.

Drzewo obecnie koronowane.

Interesenci, mający chęć kupna, mogą nadesłać swe oferty do nia **14. V. br.** wiążące ich do dnia **20. V. br.**

Oferty zawierać muszą:
- a) ceny kupna za 1 m3 loco las.
- b) oferenta warunki i gwarancje płatności i ich terminy
- c) wyraźne oświadczenie, że oferent uznaje poza powyższem ogólne warunki sprzedaży drzewa użytkowego takie, jakie obowiązują w tutejszych lasach państwowych, oraz nasze warunki specjalne.
- d) własnoręczny podpis właściciela danego przedsiębiorstwa

744 **Książęcy Nadleśniczy.**

Poszukujemy kupna

sosnowego materjału odziemkowego

w dobrych długościach i szerokościach
franko Górnośląskiej stacji granicznej

NOGOSSEK & KANIA

Alt Schalkowitz O.-S. 729

Otto Ahrens

Bau & Nutzholz Kommission ✦ Berlin Tempelhof

Berlinerstr. 24a

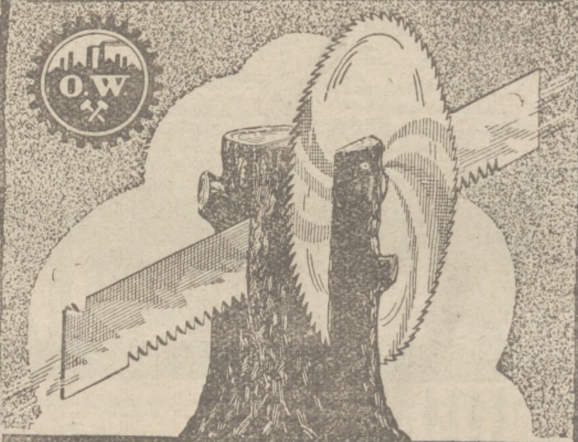
skrót telegr.: Werkstättenholz — telefon: Bärwald 1526

kupiec pierwszych niemieckich firm, pośredniczy specjalnie w

sosn. świek. i jodłowem drzewie wagonowem i warsztatowem, sosnowych podkładów profilu pruskiego i saskiego.

Uprasza się o oferty pewnych polskich dostawców.

PIERWSZORZĘDNE NARZĘDZIA DLA PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OTTO WIESE-BYDGOSZCZ

DWORCOWA 62 — TELEFON: 459

PIŁY GATROWE i CYRKULARNE

Z NAJLEPSZEJ STALI TYGLOWEJ MARKI
SAGENSCHMIDT
PIŁY TAŚMOWE i POPRZECZNE
TARCZE DO OSTRZENIA PIŁ
UCHWYTY DO PIŁ
PILNIKI

375

Kloce dębowe

sprzeda Dyrekcja Lasów Państwowych we Lwowie

z wolnej ręki loco las w wymiarach i ilościach: 710

w Nadleśnictwie Drohobycz		
lepszej jakości	31/40 cm	6.99 m³
	41/50 „	96.20 „
	powyżej 50 „	224.13 „
gorszej jakości	21/30 „	34.46 „
	31/40 „	170.83 „
	41/50 „	268.85 „
	powyżej 50 „	153.15 „
w Nadleśnictwie Dobrohostów		
lepszej jakości	21/30 cm	0.16 m³
	31/40 „	66.95 „
	41/50 „	78.98 „
	powyżej 50 „	119.43 „
gorszej jakości	do 20 cm	11.84 „
	21/30 „	172.60 „
	31/40 „	303.96 „
	41/50 „	108.56 „
	powyżej 50 „	171.65 „
w Nadleśniciwie Nahujowice		
lepszej jakości	do 20 cm	1.04 m³
	21/30 „	15.60 „
	31/40 „	37.02 „
	41/50 „	48.24 „
	powyżej 50 „	64.48 „

Bliższych informacji udzieli Dyrekcja Lasów Państwowych we Lwowie ul. Chorążczyzna 17.

Sosnową papierówkę

także **drewno sówkowe**

1 m dł. 12 cm średnicy i grubszą poszukuje się celem kupna

KARL MARTIN — Holzwollefabrik,

Köln-Deutz (Industriehafen).

Submisja na drewno użytkowe.

Państwowe Nadleśnictwo Chylonja

poczta i stacja kolejowa Chylonja, powiat Morski

s p r z e d a na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrobionego, obowiązujących w Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu, następujące drewno użytkowe z cięć roku gospodarczego 1927/28.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Rodzaj drewna	Sztuk	KLASA I (m3)	KLASA II (m3)	KLASA III (m3)	KLASA IV (m3)	KLASA V (m3)	Razem m3
					A. DŁUŻYCE					
1	Głodówko	249	dąb	114	—	15,75	44,68	34,97	0,18	95,58
2	Dębogórze	260, 265	dąb	114	—	2,51	17,12	34,04	4,31	57,98
					A. DŁUŻYCE KOPALNIANE					
3	Witomino	5, 6, 21, 31	świerk	194	12,74	9,04	1,85	—	—	23.63
4	„	5, 6, 31, 21, 23	sosna	478	12,57	24,31	8,31	—	—	45,19
5	Chylonja	38, 61, 63, 65, 66	sosna	775	20,51	42,42	11,65	—	—	74,58
6	Zwierzyniec	99, 100, 80, 81, 77, 82	świerk	222	14,28	14,38	0,28	—	—	28,94
7	„	99, 100, 80, 81, 77, 82	sosne	2752	170,83	183,23	20,21	—	—	374,27
8	Cisowa	155	sosna	484	2,69	40,03	2,93	—	—	45,65
9	Głodowo	179	sosna	523	3,58	27,42	9,83	—	—	40,83
10	Stara-Piła	216, 229, 236	sosna	714	0,94	36,74	12,51	—	—	50,19
									Razem	683,28
					C. STEMPLE					
11	Witomino	21	sosna	1449						

długie 2,48 m, średnicy 11—13 cm w cieńszym końcu 9,98 m3
„ 1,55 „ średnicy 8—10 cm w cieńszym końcu . . . . 7,26 „
„ 1,55 „ średnicy 5—7 cm w cieńsz m końcu . . . . 3,02 „

R a z e m 20,26 m3

Odległość od stacji załadowania: przy losie 3, 4 i 11 do Gdyni 3 klm.
„ „ 2, 5, 6, 7, 8, 9, do Chylonji 3—5 klm.
„ „ 1 i 10 do Zagórza 3—7 klm.

Pisemne oferty z napisem „Submisja" należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia **11-go maja b. r.** godz. 11-tej, poczem nastąpi otwarcie ofert.

Oferenci winni złożyć jako wadjum 5% oferowanej ceny kupna.

Koszta korowania kopalniaków ponosi kupujący. 740

Bliższych wyjaśnień co do warunków sprzedaży udziela Nadleśnictwo.

Państwowy Nadleśniczy.

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE.

Państwowe Nadleśnictwo Sarniagóra

poczta Łążek, powiat Świecie

741

sprzeda w drodze pisemnego przetarga (Submisji w dniu 14 maja 1928 r. drewno użytkowe i kopalniaki sosnowe z cięć roku gospodarczego 1927/28 z drzewostanów uszkodzonych przez sówkę chojnówkę.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddzia	Sztuk	KLASA I (m3)	II	III	IV	Razem m3	Odległość od stacji kolejowej
				DŁUŻYCE SOSNOWE					
1	Pohulanka	56d, 59d, 60b, 157b	710	36.64	166.08	453.75	0.28	656.75	Sarniagóla, Śliwice, Tleń 5—7 klm.
2	Zazdrość	41, 140	1499	14.67	135.50	686.78	154.21	991.16	Tleń, Łążek, Sarniagóra, Śliwice 3-7k.
3	„	141	6 7	3.92	36 62	270.79	67.99	379.32	Łążek, Sarniagóra 3—4 klm.
4	Sarniagóra	182b	310	5.27	56.18	148.78	15.80	226.03	Sarniagóra i Śliwice 3—4 klm.
5	Zimnezdroje	192a, 241	906	16.67	204.63	504.04	17.70	743 04	Łążek, Sarniagóra 3—4 klm.
6	Lisiny	195, 224a, 226a	647	88.29	348.63	352.61	8.07	807.60	„ „ 3—4 „
7	„	197 A i b	555	20.71	192.37	295.52	17 31	526.91	„ „ 3—4 „
8	„	148b, c, 169a, b, 223a, b, c	1018	42.20	293.56	544.60	32.10	912.46	„ „ 3—5 „
				KOPALNIAKI					
9	Pohulanka	176b, 157b, 59d, 56d, 60b, 40c, 37, 154, 177	8062	1414.35	544.14			1958.49	Sarniagóra, Śliwice, Tleń 5—7 klm.
10	Zazdrość	119a, 121a, 142b, 140, 141, 41a	2531	145.92	217.37	7.35		370.64	Tleń, Łążek, Sarniag., Śliwice 3—7 kl.
11	Sarniagóra	161b, 163a, 160a, 182b, c, 183c, 184d, 206b, 207a, 211b, 231b, 232a, 233d, 234b	5959	252.08	438.71	56.26		746 65	Sarniagóra, Śliwice 2—4 klm.
12	Zimnezdroje	189, 192a	1321	146.52	98.45			199.97	Łążek i Sarniagóra 2—4 klm.
13	Lisiny	195, 225a, b, 223a, b, c, 224a, 168, 169a, 148c, 198, 199	2405	277.49	155 11	0.34		432.94	Łążek, Sarniagóra 3—5 klm.

Pisemne oferty z napisem „Submisja na drewno użytkowe i kopalniaki" należy nadsyłać pod adresem Nadleśnictwa Państwowego Sarniagóra do dnia **14. maja 1928 r.** godz. 1 -tej przed południem, poczem o godzinie 11^{15} nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentualnie przybyłych oferentów. Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna w drodze pisemnego przetargu „Submisji", które są do przejrzenia w Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Zatwierdzenie ofert zastrzega się dla Dyrekcji Lasów Państwowych w Bydgoszczy. Wahania co do masy zastrzega sobie Nadleśnictwo jakoteż za jakość drewna nie odpowiada. Oferty nieodpowiadające warunkom, nie będą uwzględnione. Drewno wystawione powyżej na sprzedaż mierzone jest bez kory.

Państwowy Nadleśniczy.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.